

Ho Tloha Lemeneng la Litau ho ea Lemeneng le Lenyeloi

SABATHA MANTSIBOEA

Bakeng sa Boithuto ba Beke Ena Bala:

Daniele 6,1 Sam. 18:6–9, Matt. 6:6, Liketso 5:27–32, Mareka 6:14–29, Ba-Heb. 11:35–38.

Teman'a Khopolo:

“Eaba mahosana le marenana ba leka ho fumana sebaka sa ho ngosa Daniele mosebetsing oa ‘muso oo a o sebetsang; empa ha b’a ka ba fumana sebaka sa molato, etsoe ebe ele motho ea tšepahalang; ‘me ho no ho sa fumanoe ts’ito ho eena, leha e le bokhopo” (*Daniele 6:4*).

Kamor’a hore ba-Mede le ba-Persia ba hape Babilona, Dariuse oa mo-Mede a elelloa bohlale ba Daniele ‘me a mo memela ho ba karolo ea ‘muso o mocha. Moprofeta enoa oa leqheku o ipabola mosebetsing oa hae oa sechaba hoo morena ea mocha a mo beang tona-kholo ea ‘muso ‘ohle oa ba-Mede le ba-Persia. Leha ho le joalo, ha khaolo e ntse e tsoela pele, Daniele o tobana le seo ka nepo se neng se ka bitsoa “Sebe sa pele sa mapomelo”—e leng sa mona. Feela, pele pale e fela, re bona hore Daniele oa tšepaha, ha a tšepahalle mosebetsi oa hae feela oa lefatše tlas’a ba-Mede le ba-Persia, empa kaholimo ho tsohle, ho Molimo oa hae. ‘Me re ka ba le tiisetso ea hore, haholoanyane, botšepahi ba hae ho Molimo bo ama ka kotloloho botšepahi ba hae le lintleng tsena tse ling.

Boiphihlelo ba Daniele ka tlhoriso bo ema e le sesupo sa se tla hlhela batho ba Molimo nakong ea bofelo. Pale ha e bolele hore batho ba Molimo ba tla qobisoa litlhoriso le mahloko. Seo e se tiisang ke hore, ntoeng le bokhopo, botle bo tla qetella bo hlotse, ‘me qetellong Molimo o tla ahlolela batho ba Hae.

*Ithute thuto ena ho lokisetsa Sabatha sa la 15 Hlakola.

Meea e Mona

Le leholimong, tokolohong e phethahetseng, Lusifera o monela Kreste. “Lusifera o ne a le mohono le mona ho Kreste. Feela ha manyeloi ‘ohle a khumamela Jesu a ananela borena ba hae le matla a phahameng le tokelo ea ho busa, o ile a khumama le oona; empa pelo ea hae e ne tlitse mohono le lehloeo.”—Ellen G. White, *The Story of Redemption*, leq. 14. Mona ke boikutlo bo kotso hore motho a ka bo boloka pelong le hore Melaong e Leshome ka boeona, hammoho le thibelo ea ho bolaea le bosholu, ho na le taelo khahlanong le mona (sheba Exod. 20:17).

Sheba Daniele 6:1–5, hammoho le Genese 37:11 le 1 Samuele 18:6–9. Mona o bapala karolo e fe lipaleng tse kaofela?

Litsebo tsa Daniele mosebetsing oa ‘muso li khahla morena empa li bakela mahosana a mang mona. Kahona ba etsa ‘momori ho mo hleka ka ho mo qosa ka bobolu. Empa leha ba ntse ba tsoma, ha ba fumane letho le phoso ka tsamaiso ea Daniele. “Empa ha a ka a fumana sebaka sa molato, leha e le sa tlōlo, etsoe e be e le motho ea tšepelang, ‘me ho no ho sa fumanoe tšito ho eena, leha e le bokhopo”(Dan. 6:4).

Daniele ha a na molato; ha ho na letho leo mahosana a ka le hlahisang ho mo nqosa. Leha ho le joalo, ba boela ba bona kamoo Daniele a tšepahallang Molimo oa hae kateng le kamoo a tšepahallang molao oa Molimo oa hae kateng. Eaba ba elelloa ke hona hore ho mo bea molato, ba tla lokela ho tla ka boemo boo Daniele a tla iphumana a le maqakabetsing a ho khetha ho latela molao oa Molimo kapa molao oa ‘muso. Ho latela seo mahosana a ithutileng ka Daniele, ba kholisehile hore tlas’a maemo a nepahetseng o tla khetha molao oa Molimo oa hae khahlanong le oa ‘muso. A, bopaki bo bo ka kang ka botšepahi ba Daniele!

**Ke lintoa li fe tseo u li loanang khahlanong le mona, ‘me o sbetsane le tsona joang?
Ke hobaneng ha mona e le sebe se kotsi se bolaeang le moea?**

‘Momori Khahlanong le Daniele

Bala Daniele 6:6–9. Sepheo sa molao oo ke se fe? O bapala ka kelello ea morena joang?

Dariuse a ka bonahala a sa sebelise kelello ha a fetisa molao oo kamor’a nako e khutšoane a sa batla ho u hlakola. O oela lerabeng le chehiloeng ke mahosana a hae, ba masene ho lekana hore ba tsamaisa maemo a ‘muso ona o mocha. Dariuse o theoletse matla sechabeng ka ho arola puso ka babusi ba lekholo le mashome a mabeli hore puso e tle e tsamae hantle haholo. Leha ho le joalo, liketso tse joalo li na le ho ba kotsi ha nako e ntse e tsamaea. Letona le nang le tšusumetso le ka baka bokoenehi ha bonolo ‘me la arola ‘muso. Kahona, molao o reng batho ba rapele morena feela ka matsatsi a mashome a mararo o bonahala e le leano le letle le phahamisang botšehetsi ba morena, ‘me ka mokhoa o joalo le thibele bohanyetsi. Empa mahosana a thetsa morena ka hore molao o joalo o tšehelitsoe ke mahosana, marenana, babusi, baeletsi, le matona “kaofela”—taba e hlakileng hore ha se ‘nete, hobane Daniele ha a kenella. Hape, khonahalo ea ho nkoo joalo ka molimo e lokela e be e ile ea khahla morena.

Ha ho na bopaki ba hore marena a ba-Persia a ne a ikuka e le melimo. Leha ho le joalo, ekaba molao o ne o leka ho etsa morena moemeli ea mong feela oa melimo ka matsatsi a mashome a mararo; ke hore lithapelo tse isoang ho melimo li fete ka eena. Ka bomalimabe, morena ha a batlisise sesosa sa khotaleto ena. Kahona, a hloleha ho bona hore molao o neng o boleloa hoba o tla thibela ‘momori e ne e le ‘momori oa ho timetsa Daniele ka boona. Lintlha tse peli tsa molao ona li hloka ho eloa hloko. Ea pele, kotlo ea tlōlo ea molao ona ke ho akhelo a lemeneng la litau. Ka hobane ha ho ‘nqa e ‘ngoe moo ho tiisoang taba ea kotlo ea mofuta ona, ekaba mohlomong ebile tšisinyo ea tšohanyetso ea lira tsa Daniele. Marena a khale a Bochabela bo haufi a ne a kenya litau ka likecheng e le hore ba tle ba li lokolle ka nako e ‘ngoe bakeng sa ho ea tsoma. Ka hoo, ho ne ho se na khaello ea litau tse ka hlaselang mang ea ka bang sebete sa ho tlōla molao oa morena. Ea bobeli, molao ha o fetohe. Sebopelo sa ho se fetohe ha “molao oa ba-Mede le ba-Persia” ho buuo ka hona hape ho Esthere 1:19 le Esthere 8:8. Diodorus Siculus, ranalane ea khale ea Gerike, o bua ka ketsahalo e ‘ngoe moo Dariuse III (e seng Dariuse eo ho buuoang ka eena ho Daniele) a ileng a fetola maikutlo a hae empa a sitoa ho fetola kahlolo eo a neng a e fetisitse holim’a motho ea se nang molato.

Thapelo ea Daniele

“Empa uena, ha u rapela, kena phaposing ea hao, ‘me ha u koetse monyako oa hao, u rapele Ntat’ao ea sephiring, ‘me Ntat’ao ea bonang sephiring, o tla u putsa” (Matt. 6:6). Bala Daniele 6:10. Hobaneng ha Daniele a sa rapele ka pelong feela ho se ea mo bonang?

Daniele ke letona le nang le maiphihlelo, empa, kaholimo ho tsohle, ke mohlanka oa Molimo. Ha ho le joalo, ke eena feela setho sa ‘muso se ka utloisisang hore na sepheo sa molao ona ke se fe. Ho Dariuse molao ona o bonahala e le monyetla oa ho tla tlisa bonngoe ‘musong, empa ho beng ba ‘momori ke leano la ho felisa Daniele. Ehlile, morero le sepheo sa ‘momori ona li tsoa ntoeng e akaretsang e pakeng tsa makhotla a Molimo le a bokhopo. Nakong ena (539 B.C.) Daniele o ne a se a amohetse lipono tse tlalehiloeng ho 7 (553 B.C.) le 8 (551 B.C.). ka hoo, o utloisisa molao ona oa morena, e se feela taba ea lipolotiki tsa batho empa e le nto e kaholimo ho botho. Pono ea Mor’a Motho a fana ka ‘muso ho bahalaleli ba Mookameli ea Phahameng le thuso ea khotatso ea lenyeloi le manollang (Daniel 7) ekaba mohlomong li ile tsa mo fa sebete sa ho tobana le tlokotsi eo phatla nchocho. Mohlomong hape o ile a nahana ka boiphihlelo ba balekane ba hae, ba bileng sebete ho lekana hore ba eme khahlanong le molao oa Nebukadnesare (Daniel 3).

Kahona, ha a fetole litloaelo tsa hae tsa borapeli empa o tsoela pele ka tloaelo ea hae ea ho rapela hararo ka letsatsi a shebile Jerusalema. Le har’a thibelo ea ho rapela motho o fe kapa o fe leha e le molimo o fe kapa o fe ha e se morena feela, Daniele ha a nke khato ea ho ipata kapa ho ikhakanya ka bophelo ba hae ba thapelo le nakong eo e mahlonoko ea matsatsi a mashome a mararo. O hlotsoe ke bongata ka hore mong feela tabeng ena, har’a moshoe-mshome a babusi le matona, a tumellanong le molao oa morena. Ka bophelo ba hae ba thapelo bo bulehing, leha ho le joalo, o bontša hore botšepahi boo a lokelang ho ba le bona ho Molimo bo tla pele ho botšepahi boo a lokelang ho ba le bona ho morena le molao oa hae o sa fetoheng.

Bala Liketso 5:27–32. Leha keletso e hlakile mona, ke hobane ha re lokela ho ba le tiisetso ea hore seo re se etsang ke thato ea Molimo e le kannete, ha re ema khahlanong le molao oa motho?(Haholo, a k’u nahane ka batho ba shoeleng ho e-na le hore ba eke tumele o bolumeli boo re lumelang hore bo fosahetse!)

Ka Lemeneng la Litau

Bala Daniele 6:11–23. Morena o re'ng ho Daniele se senolang ho na Daniele ke paki e matla ha kae ea Molimo?

Kapele beng ba 'momori ba bona Daniele a ntse a rapela—ke hore, a etsa hantle se haneloang ke molao. 'Me eare ha ba tlisa qoso kapele ho morena, ba bua ka Daniele ka tsela e mo nyenyefatsang: “Daniele, e mong oa batšoaruoa ba tsoang Juda” (Dan. 6:13). Mahlong a bona, e mong oa matona a ka sehloohong a 'muso, ea ratoang ke morena ka hofetisa, ke “motšoaruoa” feela. Hape, ba qabanya Daniele le morena ka hore ba re, “ha a re letho ka uena, morena, leha e le ka molao o ngoliloeng ke uena.” Joale morena oa hlokomela hore o behetsoe leraba ka ho tekenela molao oo. Temana e re, “A na a leka ho mo pholosa, letsatsi la ba la likela” (Dan. 6:14). Empa ha ho seo a ka se etsang ho namolela moprofeta kotlong e beiloeng. Molao o sa fetoheng oa ba-Mede le ba-Persia o lokela ho phethoa joalo kaha o ngoliloe. Ka mokhoa o joalo, morena, leha a le letheke-theke, o fana ka taelo ea hore Daniele a lahleloe kahar'a litau. Empa leha a etsa joalo, Dariuse o bua polelo ea tšepo, e utloahalang e ka ke thapelo: “‘Molimo oa hau, oo u o sebeletsang ka tiisetso, o ke o u namolele’” (Dan. 6:16).

Bibele ha ea ngola hore na Daniele o ne a ntse a etsang har'a litau, empa re ka akanya hore o ne a rapela. Eaba Molimo o putsa tumelo ea Daniele ka ho romela lenyeloi la Hae ho mo sireletsa. Hoseng, Daniele o ne sa sa tsoa kotsi ea letho 'me a lokile hore a ka qala mosebetsi oa hae 'musong. Ellen G. White ha a bua ka ketsahalo ena o re: “Molimo ha oa ka oa thibela lira tsa Daniele ho mo lahlela lemeneng la litau; o ile a lesa manyeloi a lefifi le batho ba khopo ho phethahatsa morero oa bona ho fihlela mona; empa e ne e le hore a tle a totobatse topollo ea mohlanka oa Hae, le ho hloloa ha lira tsa 'nete le ho loka ho felle ka ho fetisa.”—*Prophets and Kings*, maq. 543, 544.

Leha pale ena e felletseng ka thabo (bonyane ho Daniele), empa litlaleho tseo tsona, le tse ka Bibeleng, (mohlala, sheba, Mareka 6:14–29), tse sa qetelleng ka topollo moo? Re lokela ho li utloisisa joang?

Namolelo

Bala Daniele 6:24–28. Morena o fana ka bopaki bo fe ka Molimo?

Ntlha ea bohlokoa e ka boleloang ke hore Dariuse o rorisa Molimo ebile o ananela borena ba Molimo. Sena ke sehlohlole sa lithoriso le lipolelo tsa kananelo tse fuoeng Molimo likhaolong tse fetileng (Dan. 2:20–23; Dan. 3:28, 29; Dan. 4:1–3, 34–37). Joalo ka Nebukadnesare, Dariuse o arabela topollo ea Daniele ka ho rorisa Molimo. Empa o etsa le se fetang seo: o fetola molao oa hae ‘me o laela hore motho e mong le e mong a “Batho ba tšohe, ‘me ba tšabe Molimo oa Daniele” (Dan. 6:26). E, Daniele o pholositsoe ka mohlolo, botšebepi ba hae bo putsitsoe, bokhopo bo fuoe kotlo, le hlomphe le matla a Molimo a namoletsoe. Empa seo re se bonang mona, ke mohlala o monyane oa se tlang ho etsahala lefatšeng ka bophara: batho ba Molimo ba lopolloa, bokhopo bo fuoa kotlo, le Jehova a namoleloa kapele ho libopuo tsa mafatše ‘ohle.

Bala Daniele 6:24. Ke eng eo re ka e fumanang e tšoenya ka temana ee, ‘me ke hobaneng?

Ho na le bothata bo le bong bo tšoenyang, leha ho le joalo, ‘me ke basali le bana bao, joalo kaha re tseba, ba se nang molato, feela ba oela tsuong e tšoanang le ea ba molato. Re ka hlalosa taba ee joang e bonahalang e ka ho se abe toka hantle? Pele, re lokela ho ela hloko hore ketso ena e etsetsoa qeto le ho kenngoa tšebetsong ke morena ho latela melao ea ba-Persia, e kenyelletsang lelapa kotlong ea setlōli sa molao. ho latela tsamaiso ea khale, lelapa kaofela le ne le nka boikarabello ba setho se le seng sa lona. Hona ha ho bolele hore ho nepahetse; ho bolela hore pale ena e lumellana le seo re se tsebang ka molao oa ba-Persia. Bobeling, re lokela ho ela hloko hore tlaleho ea Bibe le pheta ketsahalo ena empa ha e ananele ketso ea morena. Hantle-ntle, Bibe le thibela hore bana ba bolaoe ka lebaka la libe tsa batsaoli ba bona (Deut. 24:16).

Maamong a ho hloka toka ho joalo ka hona le a mang a mangata, u ka fumana khotatso e fe ho tsoa litemaneng tse kang 1 Ba-Korinthe 4:5? E re’ng, ‘me ke hobaneng ha ntlha eo e e hlhisang e le bohlokoa haholo?

Ho Ithuta Haholoanyane:

Topollo ea Daniele e tlalehiloe ho Ba-heberu 11. Se ka bitsoang “Holo ea Botumo ea Tumelo” e re baporofeta, har’a likatleho tse ling, “Ba thibile melomo ea litau” (Heb. 11:33). Taba ena e monate, empa re lokela ho hopola hore linatla tsa tumelo ha se feela ba ile ba phema lefu joalo ka Daniele, empa le ba hlokofoang ba be ba shoe ka sebete, joalo kaha Ba-Heberu 11 e bolela. Molimo o bitsa ba bang ho paka ka ho phela le ba bang ho paka ka ho shoa. Kahona, pale ea topollo ea Daniele ha e bolele hore topollo e neoa e mong le e mong, joalo kaha re ithuta ka matsoel-tsoele a banna le basali ba fetohang bashoela-tumelo ka lebaka la tumelo ea bona ho Jesu. Leha ho le joalo, ho lololloa ha Daniele ho mohlolo ho oa bontša hore Molimo oa busa, ‘me qetellong o tla lopolla bana ba Hae matleng a sebe le lefu. Sena se tla hlaka khaolong e latelang ea Daniele.

Lipotso tsa Puisano:

1. Monna oa mo-Fora Jean Paul Sartre o kile a ngola a re, “Tsela e tsoang pele ea ho utloisisa morero oa bophelo ba motho ke ho re motho ke sebopuo ea seo morero oa sona e leng ho ba Molimo.” (Jean Paul Sartre, *Being and Nothingness: A Phenomenological Essay on Ontology*, Washington Square Press, 1956, leq. 724). Taba ee e re thusa ho utloisisa, bonyane khato e le ‘ngoe, hore na hobaneng ha morena a le a oela lerabeng? Ke hobaneng ha bohle, ka maemo a fe kapa a fe a rona bophelong, re lokelang ho ba hlokolosi ka tšekamelo e tšoanang, ho sa natse hore na e tla e inekantse ha kae? Ke litsela li fe tse ling tseo ka tsona re ka batlang ho ba “joalo ka Molimo”?
2. Re fana ka bopaki bo joang ho ba bang mabapi le botšepahi ba rona ho Molimo le molao oa Hae? Na batho ba u tsebang ba ka tseba hore u ka emela tumelo ea hau, leha e ka u nqosa mosebetsi oa hau, kapa le bona bophelo ba hau?
3. U bona eng ho Daniele e mo etsang motho eo Molimo a ka mo sebelisang ka katleho bakeng sa merero ea Hae? Ka thuso ea Morena, ke joang u ka ahang semelo se joalo?
4. Ke ka litsela li fe Daniele a neng a ka fumana lebaka le lokileng la ho fetola tsela eo a rapelang ka eona, a ipapisitse le moalo o beiloeng? Kapa seo e ne e ka ba ho rekisa ka tumelo ho kotsi? Haeba ho le joalo, ke hobaneng?